

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 102

číslo: 38

18. září 2022

Cena: 10 Kč

SKOK DO „NESMÍRU“

to dech? Hřejivý či chladný? K jaké nesmírnosti to slovo ukazuje? Máme se obávat nesmírnosti, kterou jsme obklopeni, anebo v ní spočinout, ponořit se do ní, plout jejími hlubinami?

Nevidím do srdce velkého básníka, nepolíbila mě jeho Múza. Snad právě proto v prvním plánu ve slově Nesmír nevnímám nesmírnost, nekonečnost, nýbrž nesmířenost, až nesmiřitelnost. Nikoli otevřený prostor, v němž se mé srdce rozšiřuje a osvobozuje, nýbrž uzavřený kruh, jež nic nesmí prolomit, protože uvnitř se cítím v bezpečí. Jako v bublině, kde všechno je přehledné a jasné, protože ohraničené, definované, zanalyzované. Život v bublině však nikdy nebude skutečným životem. I to málo, co dovnitř proniká, ochranný obal bubliny přefiltruje a vyčistí od rušivých prvků. Chci žít, ale musím to být já, kdo rozhoduje, v jaké míře si život pustím k tělu. Přisoudil jsem si mrňavý, omezený „filtrovaný život“. A nedokážu pochopit, že jiní si zvolili odlišnou cestu, překročili práh a nasáli do plíc „život bez filtru“. Život, který jim rozbil bublinu, uvrhl je do nejistoty a dal jim poznat na zlomeném žeburu pýchy, co je to víra: odvaha ke skoku do Nesmíru, do říše věčného Přesahu, kam nedosáhnou lidské představy ani myšlenky, jediné láska.

Nesmířen s bláznovstvím, které tuším na dně sebe sama, tam, kde končí takzvané „já“, pokoušen bláznivou touhou po životě v jeho surovém a zemitém stavu, odsuzuji toto svaté bláznovství, kdykoli se s ním setkám u druhých. Ale proč? Kdybych se smířil s cestou, na niž se vydali, zpochybnil bych směr vlastní cesty. Vpusťte bych si do bezpečné bubliny něco, čeho se bojím nejvíce - nefiltrovaný život, jemuž bych se musel odevzdat, neboť bych nad ním neměl kontrolu. Copak je možné ovládat Nesmír?

Lukáš Bujna

Nevím, jestli básník Karel Šiktanc to slovo přímo vymyslel, ale každopádně je použil. Slovo tajemné a mnohovýznamové: Nesmír. Dýchá z něj neznámo. Ale jaký je

Naděje nezmírání...

Tento emblém vstoupil do povědomí řady lidí v církvi. Týkal se především Klubu mladých (církvní mládeže v Praze, v Plzni, v Rudolfově...), ale najdete ho i na materiálech prázdninových mládežových kurzů z přelomu 60. a 70. let v Praze. Byl s ním spjat zejména farář Milan Matyáš (1936-2002) a stal se symbolem církevní práce pro mladé lidi.

V záhlaví, jež Karel Filip vtělil do útlé knížky vzpomínek na rudolfovskou mládež 1969-1996, stojí: „Příběh začal v době, kdy dnešním sedmdesátníkům bylo sedmnáct...“ Zdaleka ovšem nejde o pouhé vzpomínání. Ten příběh má silu inspirace. Posuďte sami:

Dva duchovní – již zmíněný Milan Matyáš a Miloň Zemen z Českého Krumlova – se pokusili oslovit plakátem mladé lidi z Českých Budějovic a širého okolí. Ten do okolí vysílal provokativní otázku: Je Bůh opravdu mrtev? A zval k hledání odpovědi mladou generaci – tehdy tolik rozechvělou okupací a Palachovou smrtí. Sbor Smíření v Rudolfově pak 2. 2. 1969 praskal ve švech. Přišli učňové i vysokoškoláci, vojáci... Mnohé z účastníků to setkání natolik zaujalo, že si přáli další a přiváděli na ně i své kamarády.

„Probírala se nejen aktuální témata a biblické texty, ale významnou složkou večerů se stával i společný zpěv křesťanských písní,“ píše autor. Organizátoři získávali počáteční zkušenosti, podporu měli v česko-budějovické pracovní skupině duchovní péče. Tak vznikl rudolfovský Klub mladých. Za pár měsíců se zrodila hudební skupina Logos s repertoárem křesťanských songů a pak i vlastních písní. Společné večery se nevyhýbaly tématům znějícím provokativně: Křesťané nejsou lepšími lidmi; Nejsem nábožensky založen aj. V listopadu došlo i k odvážnému pozvání rodičů účastníků, aby se mohli seznámit s náplní klubu. A večer přinesl dobré plody porozumění. Tolik počátek příběhu, v němž církev a mladí lidé hledali společnou řeč.

Ti se průběžně vzdělávali ve víře. Nebylo večera bez zamyšlení nad biblickým textem, výklad vedli sami členové klubu. Klub uspořádal i vánoční večer s nadílkou dárků, na Velikonoce 1970 již došlo k prvnímu biřmování, konaly se songové bohoslužby, ekumenické setkání s katolíky, pak první letní tábor v Železném Rudě, přednášky zajímavých osobností, jedna událost stíhala druhou. Vtěleno do první kroniky. Rok 1971 se musel zapisovat již do kroniky druhé. Jak pokračoval čas, leccos se měnilo. Mladí odcházeli a jiní přicházeli. Některé čekala základní vojenská služba, někdo šel studovat (třeba teologii), z klubu se stal odbor mládeže náboženské obce (tak jako byly známé např. sociální odbory). Aby činnost mohla zůstat zachována v přituhující normalizaci, konal br. Matyáš tzv. Mírové semináře. Vydával k nim texty, kterými proudil svěží vzduch širšího křesťanstva, tehdy už nedostupného. S Rudolfovem a mladými byli v kontaktu někteří bohoslovci. Našly se tu i příští manželské páry. A příští duchovní.

Popularita rudolfovských nešla pozornosti StB. Ta pak trápila svými výslechy jak mládežníky, tak faráře. Bylo jasné, že to neskončí dobře.

Mladí věděli, že musí jednat obezřetně, faráři šlo o státní souhlas k službě. Nakonec byl „odejit“ do Plzně, vystřídal jej farář Rudolf Véděl. Ten, i když se snažil, nebyl ve šťastné pozici. Ale jak říkal Milan Matyáš: Když odejde dobrý farář, sbor zůstává pevný, protože staví na Bohu, ne na člověku. A tak sbor nepustili, i když se navíc scházeli i po domácnostech. Někteří pracovali v radě starších. A začali pečovat o další vlnu mládežníků. Obec zůstala živá i v 80. letech. V květnu 1989 oslavili jubilejní 1000. večer mladých. „Devadesátky“ mládeži poněkud otfásky – otevřely se nové možnosti, zavolaly nové úkoly. A přece se našla další vlna mládežníků, zatímco ti starší zkusili biblické hodiny.

Mládežová kronika má tři díly a jeden nedopsaný... Kruh věrných někteří už opustili – a věřime, že Pán jim otevřel své království. Zůstávají ve vzpomínkách. Svou vírou, svými modlitbami i skutky se stali dobrým základem pro další dílo církve. Připomeňme třeba přestavbu a aktivity Domečku v Trhových Svinech, dílnu Nazaret v Borovanech a další a další plody živého společenství.

Ano, rudolfovští prožili, že evangelium má sílu. Že nestačí jakkoli velké počáteční nadšení, musí je vystřídat soustavnější práce s Bibli, četba křesťanských autorů, sdílení ve společenství, návštěva bohoslužeb, služba... Na závěr a do této doby ještě úryvek z písně Logosu, jejíž text napsala Šárka Matyášová: ... „Když před námi nenávisť naděje zabíjí, když klidně a bez studu život nám rozbíjí, však neplačte, malověrní, tak naděje nezmírání, Bůh nám ji daroval, bude věčně živá!“

Publikaci Karla Filipa Vzpomínky III. /ČČSH Rudolfov/ 1969-1996 vydala Náboženská obec ČČSH České Budějovice – Čtyři Dvory, 2022. Věnováno 20. výročí úmrtí faráře M. Matyáše a třem zesnulým kamarádkám: Miladě, Pavle a Jarce.

Jana Wienerová

Vilém Udatný a Martin Dejar v inscenaci Mléčné sklo ve Vršovickém divadle MANA

MANA hraje pro vás

Vršovické divadlo MANA se sídlem v Husově sboru Církve československé husitské na Moskevské ulici v pražských Vršovcích vstupuje do své 91. sezóny. Těšíme se na vás a chystáme spoustu novinek, ale samozřejmě také osvědčených titulů. Kde začít?

Rozhodně obnovenou premiérou Bergmanovy inscenace **Podzimní sonáta** s Danou Batulkovou a Lucií Štěpánkovou v hlavních rolích! Nebojte se Bergmana a nenechte si ujít tuhle skvělou inscenaci, kterou hrajeme už **20. září od 19.30 hodin**. Vstupte do podzimu Podzimní sonátou.

Neméně skvělou volbou je i kabaret **Smutná neděle**. Nenechte se zmást názvem, smutní určitě odcházet nebudete! Pestrý kabaret života maďarského hudebního skladatele Rezső Seresse s báječnými Zbigniewem Kalinou a Kateřinou Bohatovou v hlavních rolích vám bude znít v hlavě ještě dlouho, za to ručím! Všechny písně v představení zazní naživo za klavírního doprovodu Petra Ožany. Hrajeme **24. září od 19.30 hodin**.

Už jste viděli naši adaptaci MASH? Ne? To je ovšem nutné velmi rychle napravit! Titul v režii Petra Svojtky je našim aktuálním diváckým hitem! Legendární **MASH** jistě není třeba dlouze představovat, a tak jen dodejme, že se můžete těšit na Zbigniewa Kalinu v roli Hawkeyho, Tomáše Novotného v roli Trappera, Lukáše Jurka jako plukovníka Blakea, Henrietu Hornáckovou jako majora Houlihanovou a v roli amplyonu nesmí chybět Jiří Lábus. Hrajeme **21. září nebo 10. či 25. října od 19.30 hodin**.

Slyšel jsem sovu zavolat své jméno! - PREMIÉRA

„Ani biskup po vás nemůže chtít, vikáři, abyste v pyžamu honil medvěda kolem fary!“ Jaké nástrahy čekají absolventa teologie v indiánské vesnici? Místní mu to rozhodně neusnadní. Inscenace podle světového bestselleru kanadské spisovatelky Margaret Cravenové o střetu dvou odlišných kultur. V režii Petra Gábora hrají: Aleš Petráš, Jitka Smutná, Ondřej Černý, Václav Hanzl, Petr Klimeš a Viktorie Pejková. Premiéra už **23. září od 19.30 hodin!**

Dokončení na str. 3

Poeticko-písničkové setkání
ŽDÁRSKÉHO BYDŽOV
 28. září 2022 od 10 h.
 v Husově sboru
 v Novém Bydžově
 za účasti
 P. Banhauera, T. Butty, L. Dlouhého, K. Filipa,
 Š. Kláska, M. a M. Kocmanových, J. Kouby, S. Kubína,
 D. Mádra, A. Naimanové, P. Pechance, V. Peka,
 J. Plháka, P. Vopálky a J. Wienerové
 Program proběhne ve třech blocích,
 mezi které bude vložen oběd a možná procházka.
 Kvůli zajištění dostatečného pohoštění
 prosíme o oznámení Vaší účasti do 20. září
 na: stepan.klasek@ccsh.cz

Václav Žďárský

Starýho maestra nové písničky nenaučíš

Promiň mi tu písničku
 písničku o měsíčku
 písničku nezdrovára
 Poslouchej radši tu klasičku
 od Dvořáka
 Neboj
 není mi dvacet
 Jsi jenom krásná inspirace
 Nic víc než písnička starýho maestra
 Já bratr Ty sestra
 Možná jsi trošku víc
 ale jen maličko
 Kašlu už na měsíc
 Stáří chce sluníčko

Akční nabídka, Louč 2009

Z kazatelského plánu

15. neděle po svatém Duchu

Kdo je jako Hospodin, náš Bůh, jenž tak vysoko trůní? Sestupuje níže, aby viděl na nebesa a na zemi. Nuzného pozvedá z prachu, z kalu vytahuje ubožáka.

(Žalm 113,5-7)

První čtení: Ámos 8,4-7

Tužby pro dobu po Duchu svatém (V)

2. Za dar odvahy bojovat dobrý boj víry až do konce, modleme se k Hospodinu.

3. Za vytrvalost v našem duchovním zápasu se silami hříchu a zla, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, obnov v našich duších radost a vděčnost za dar víry, který jsi nám zdarma udělil, abychom oslavovali tvé svaté jméno! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 1. Timoteovi 2,1-7

Evangelium: Lukáš 16,1-13

Verš k obětování: Žalm 105,1

Verš k pozhnání: 2. Korintským 8,9

Modlitba k pozhnání:

Panovníku Hospodine, celé stvoření toužebně očekává, že dojde svého naplnění ve tvém Synu. Děkujeme ti, že nám dáváš ve svátostném pokrmu a nápoji podíl na věčném životě. Přiveď nás k cíli naší cesty víry a naděje! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 19, 44, 70, 72, 77, 172, 179, 193

Jáko - zápas o bytí v pravdě

Tady ho máme. Jáko je manžel a otec, majitel stád, lstivý syn i bratr. Je chytrý jako Odysseus, protřelý jako liška. Poznal, co je to sloužit, i jak se člověk cítí, když může panovat. Stojí na křižovatce. K plnosti pozhnání potřebuje domov, kde zůstal kus jeho srdce. Milovaný syn své matky Rebeky, prozíravé ženy, pozhnaný syn zestárlého otce Izáka. I když, jak víme, s tím pozhnáním to bylo všelijaké. Že ho získal lstí, ví moc dobře. Je vinen vůči Ezauovi. Jak smazat vinu, jak dojít smíření?

Dva bratři, dva osudy. Jáko mnohé protrpěl, osamostatnil se. Už by se nedopustil netrpělivosti. Čeká ho na hranicích rodné země Ezau? Je rozzuřený a touží stále ještě po pomstě? Dokáže starší bratr překonat nenávisť a závist? Pomohou dary, které pro něj Jáko chystá? Je možné utišit svědomí?

Jáko stojí sám na planině u potoka Jáko. Padla tma a stal se zajatcem mlhy. Ztrácí téměř vědomí, propadá se kamsi hluboko do svého nevědomí. A přece zápasí, přece do někoho buší. Přicházejí údery od toho, kdo je skryt pod maskou. Je tu tajemně přítomen někdo, kdo může osvobodit, něco, co může přinést záchranu, co mu dá tolik síly, aby učinil potřebný krok k bratrovi? Je za maskou Bůh či démon? Udělat krok k bratrovi, krok k nepřekročitelnu, odstranit osudné tabu? Jáko prožívá smrtelnou existenciální úzkost. Ale přesto očekává, že z druhé strany se objeví třpyt Jitřenky. On je ten, který dovedl použít magii, aby měl plodná stáda. Získal milovanou Ráchel, byl pro ni schopen a ochoten podstoupit léta ponižující služby u Lábána.

Kdo jsi, Jáko?

Osamělý, zirájící do prázdnoty a temnoty, svíraný temnými tajemstvími noci, obklopen vtíravými chaluhami myšlenek, ovinutý pupeční šňůrou úzkosti. Ocitáš se před vlastním zrozením.

Strach.

Úzkost.

Chvění.

Bolest.

Vítř a mráz vlastní existence.

Jak vyjít s živým Bohem, abych zůstal sám sebou? Jak se dostat k pozhnání, ke světelné síle, k mocnosti, která mě může ujistit, že se blížím k cíli, obejmou bratra, poznám domov? Je možné, aby mi bratr odpustil? Copak bratr, ale o vině ví sám Bůh. Odpuštění nebude levné. To už Jáko ví. Jeho pýchu sežehne Boží soud. V jeho srdci se otevírá prostor pokory. Jáko vychází ze skořápky svého já. To je ostatně zkušenost mystiků všech dob.

Co všechno je v sázce?

To, o čem ví Nepojmenovatelný. Ví o mé existenciální nouzi. Že se cosi děje v mém srdci a v mé mysli. Známa pravidla přestávají platit. Probouzí se nový magnetický van v silovém poli Božího tázání se a naléhání.

Jsem rázně zastaven na cestě. Právě u svého brodu, právě u své říčky. Na hranici mezi viditelným a neviditelným. Jedině odtud je vidět na obě strany. Závan pravdy.

Vichr blízkosti. Pod tíží břemen vedu tvrdý zápas o pozhnání – Hospodinovo *beracha*. Tajemství mezi člověkem a Bohem se otevírá. Okno Boží přítomnosti je na okamžik dokořán. Probíhá nepopsatelný dialog mezi smrtelníkem a Věčným.

Podívej se na hvězdy. Bůh je pro tebe rozsvítil. Žehná tvé cestě a jejím trnům. Vždyť už Otokar Březina věděl, že „noc zapaluje výšky“, že Bezejmenný žehná tvé cestě a bere na sebe její trny. Dává sebe sama, cosi nepojmenovatelně blízkého a milosrdného. To je dar, který bolí.

Nestojí v tomto Jákově zápase celý kosmos se všemi hloubkami a dálkami? Nepotřebuje celý vesmír zproštění vin? Zda i ta tma a mlha nestojí dodnes v tomto zápase o pozhnání?

Nové Jákovy oči se stávají hvězdami v démonické tmě. Ozářily nejen jeho malý život, ale celý vesmír.

Není nakonec celý svět, celý kosmos Jákoem, zápasícím o pozhnání?

Olga Nytrová

Nad Písmem

Kde je tvůj poklad, tam je i tvé srdce L 16,1-13

Milé sestry a bratři, dnešní podobství je v ekumenickém překladu nazýváno „O nepoctivém správci“. Ježíš ho vypráví svým učedníkům poté, co veřejně proslví tři podobství o ztracené ovci, penízi a synu. Ale z textu evangelia se nedovíme, co správce spáchal. Byl pouze obviněn z neohospodárnosti, z přílišného rozhazování cizího majetku. A nevíme ani za jakým účelem. On to však věděl, protože po konfrontaci se svým pánem neprotestuje, složí funkci a začne se zabývat jedinou aktuální otázkou: co bude dělat, až ho pán vyhodí. Pracovat se mu nechce, žebrat je pod jeho úroveň. Vymyslí tedy záchraný plán. Balíček opatření v krizové situaci. Začne narychlo pánovým dlužníkům umazávat dluhy.

Žel nemáme dnes vhled do tehdejší sféry šedé ekonomiky, abychom dost dobře pochopili tento záchraný plán. Správce v něm vsadil na pánovy dlužníky a na odpuštění jejich dluhů, na jejich velkorysost a dobrou paměť, a kdo ví, na co ještě. A k velkému překvapení nás všech ho pán na konci pochválí.

Na jedno podobství je tu až příliš otázek a žádná pointa, která by nabídla očekávané poučení. Kam Ježíš tímto podobstvím směřuje? Kdo je onen pán a jaký vztah má ke svému majetku, když namísto tresťu nepoctivého správce pochválí? A co je vlastně zač ten nepoctivý správce?

A nesmíme zapomenout ani na to, o čem se v podobství mluví, co je ve středu zájmu zúčastněných, co způsobuje veškeré konání, ale samo nic nekoná, a tím je samotný majetek. Pánem vlastněný, správcem neohospodárně rozhazovaný a dlužníkům poskytnutý. Majetek, se kterým se to má ve Starém zákoně tak, že jeho skutečným vlastníkem je Hospodin. Člověku je vše pouze dočasně svěřeno, na což on tak snadno zapomíná.

Mohlo by se tedy zdát, že se v podobství točí vše okolo majetku, že pointu a poučení máme hledat v našem vztahu ke všemu svěřenému a vlastněnému. Že správce je propuštěn, protože s majetkem špatně hospodaří, že jde konec konců o budoucnost, a proto se jí snaží nějakým jednáním zajistit.

Co když jsme se ale i zde nechali zaslepit majetkem, který strhává naši pozornost? Co když v tomto podobství o majetek až tolik nejde? Kdybychom četli i předchozí část evangelia, měli bychom ještě pořádku hlavu plnou otcova nekonečného milosrdenství a lásky, když se radoval z návratu ztraceného syna. Na majetek v tom podobství myslel pouze starší syn, který se v tu chvíli radovat nedokázal. Všichni ostatní slaví.

A co nakonec dělá i ten nepoctivý správce? Kam ho přivede jeho životní situace, k jakému jednání? Začne, možná proti svému přesvědčení a vůli, odpouštět dluhy. Dělá přesně to, co dělal otec v předchozím podobství a na co synové a dcery světla zapomínají pro množství majetku, který nemusí být jen ze zlata či cihel nebo ten, který nosí ve své hlavě a nazývají ho duchovní bohatství a tak často mu dávají přednost před milosrdenstvím a odpuštěním. Možná že tady se jistá pointa k zamyšlení a poučení otevírá. Amen.

Jiří Plhák

Laskavý Otče,

vyváděj nás z naší slepoty a dej, ať z naší zbožné touhy má vždy někdo druhý užitek.

Nádherný neporažený Leonard Cohen

(21. září 1934 Montréal
– 7. listopadu 2016 Los Angeles)

Kdybych byl ženou, asi bych po něm vášnivě toužil. Kdybych byl mladičkým básníkem, asi bych se ho zoufale pokoušel napodobit. A kdyby Leonard založil sektu, asi bych do ní vstoupil. Tušíte, že první dvě možnosti nepřipadaly ani za Cohenova života v úvahu. A ta třetí? Ta se taky nikdy nehodila, už proto, že Leonard Cohen byl všechno, jenom ne bigotní kazatel. Byť z jeho písniček vyplývá, že s Pánem Bohem vedl rozhovory často a velmi důvěrně. Pokud to byl přísný židovský Jahve, občas určitě nad nezvedeným Leonardem skřípal zuby. Přesto tuším, že nad tímto Božím synem pevně držel ochrannou ruku – vždyť život Leonarda Cohena sice nebyl jednoduchý, byl však vždy barvitý a až do svého konce v požehnaném věku naplněný. Možná tomu tak bylo i proto, že kromě židovského Boha nad ním nejspíš bděl i Bůh křesťanský. Díky své chůvě v dětství totiž navštěvoval bohoslužby katolické a později zhusta užíval křesťanské metafory. A navíc – v roce 1996 – byl vysvěcen na buddhistického mnicha. Určitě i asijský zbožštělý filosof ho se svým pokojným

úsměvem se zájmem sledoval. Přesto pojďme, pohrajme si s tou představou Cohenovy sekty. Protože Leonard Cohen byl opravdu neobyčejný muž. Vezměte si jen jedinečnost jeho osudu coby básníka. Který jiný literát měl kariéru postavenou tak jako on? Všechno bylo u něj trochu jinak! Geniální poetové většinou zazáří v mládí. Pak buď záhy zemřou, nebo mají naopak dlouhý život, který je však jako postupné dohasínání mohutného táboráku poté, co většina trampů už dávno odešla. (Nemylte se, i život takového Jaroslava Seiferta měl takový profil! Pravda, pár let před smrtí jeho oheň znovu naplno vzplál díky udělení Nobelovy ceny. Ale to bylo spíš, jako když do zmírajícího ohýnku někdo znovu vloží správně proslchlou smrkovou větvičku.) Cohenův plamen se však rozhořoval od mládí vcelku stejnoměrně. V roce 1956 vydal první sbírku básní, přivítal ji uznalý, ale tichý potlesk pár odborníků. Pro veřejnost však tento literát dlouho zůstal skoro neviditelný. Tuším, že mu to dlouho vůbec nevadilo. Vlastně určitě. Jako každý umělec i Leonard totiž potřeboval prostor na poznávání světa – i sebe. Díky pomalejšímu začátku mohl prožít divoká období, kdy třeba zkoušel drogy jako LSD či hašiš. A kdy mohl ne-

bezpečně experimentovat se vztahy s ženami – a prý i muži. Mohl i dlouze meditovat. A jindy naopak měl čas své zážitky proměnit nejen v básně, ale i ve své skandální, ale těžko uchopitelné romány. Jenomže proslulost tohoto zdánlivě introvertního, ale zároveň vášnivého autora i tak opravdu pomalu, ale jistě stoupala. Naplno jej sláva zasáhla, když se stal zpěvákem a začal natáčet desky. Najednou – v době, kdy pomalu končila květinová revoluce hippies, Beatles se rozpadali a Led Zeppelin hypnotizovali posluchače svými Schody do nebe – se Cohen stává překvapivou hvězdou světové písničkářské scény, které do té doby dominoval jiný židovský zpěvák Shabtai Zisel ben Avraham (jiným jménem Robert Allen Zimmerman), známý ovšem jako Bob Dylan. Podobně jako Dylan také Leonard Cohen od té doby už hvězdou být nepřestal. Nicméně ani fenomenální Bob nikdy neudělal pro svou kariéru tak riskantní tah, jako zdánlivě nenápadnější Leonard. Ten se totiž na pět let uzavřel v buddhistickém klášteře! Údajně proto, aby si udělal pořádek v životě, říkalo se ovšem, že se tam skrýl i proto, že právě v této době musel čelit následkům podvodného jednání své manažerky, která z něj dočasně udělala skoro žebráka. Ať už to bylo jakkoli, publikum na něj nezapomnělo. Když se rozhodl klášter opustit, byl snad ještě výraznější osobností než dříve. Přímou z něj sálala moudrost, zkušenost a vyrovnanost, přitom však až do své smrti v dvaosmdesáti letech zůstal jak oním noblesním elegantem s kouzlem nejlepších entertainerů typu Sinatry, Aznavoura nebo Bécanda, tak tichým básníkem. Ještě kolem osmdesátky bez problémů zvládal čtyřhodinové

koncerty a vyprodané sály mu ležely u nohou! Zažili jsme to několikrát i v Praze. Bylo to hrozně zvláštní – malý starý pán v obleku, básník, jehož verše jsou plné krásných, ale často zašifrovaných intelektuálních obrazů, skromně svírá klobouček a klaní se bouřící sportovní hale, do posledního místečka vyprodané a ochotné na sebemenší mistrovo gesto ztichnout a vyslechnout si další z komplikovaných metafor. Který jiný literát tohle dovedl? A nebyli jsme my v publiku takovou oddanou sektou Leonarda Cohena? Vlastně ano. Zůstaňme tedy až do konce tohoto článku u možná nešikovného příměru mistra Cohena coby spontánně vybraného guru mnohých. (Nepochybuji, že Cohen sám by to určitě pojmenoval lépe – jednak však o sobě hovořil velmi nerad, jednak 7. listopadu 2016 poklidně ve spánku zemřel – musíme si vystačit s vlastní nedokonalostí.) Povzme si tedy – co bylo vlastně evangeliem „učení“ Leonarda Cohena? Jednoduché definovat to ovšem není. Cohen, kterého nejvíc lidí zná z nesčíslných verzí jeho nádherného milostného hitu Hallelujah, je ve skutečnosti docela komplikovaným a vrstevnatým autorem. Byl především básníkem, v jehož tvorbě rezonovaly pocity odcizení a existenciální smutek. Jeho písně měly mnohdy hořký tón nebo byly alespoň trochu dekadentně blazeované. Jedna věc je ale jistá – dovedla je vždy osladit láska a touha. Tak jako jiní proroci i Leonard Cohen byl především zvěstovatelem lásky. Láska v Cohenově pojetí však nikdy nebyla sluncem zalitým, bezpečně dezinfikovaným dobrem. Milostný cit dle LC se většinou vynořuje z temnot, Cohen jej vytr-

hává z parátů všednosti i d'ábla. Ale láska je mu i společníkem k tomu, aby nám ukázal krásu světa. Krásu, jež není bez trnů a rozhodně není bez vrásek, ale právě tím je úžasná. Neboť je skutečná. Unikátní na Cohenovi byla i jeho schopnost oslovit každého zvlášť, jako by s ním rozmlouval v tichu jeho pokoje. I v tisícíhlavém davu dokázal, tak jak to jiný dovede jen v tichém baru, zašepat, každému zvlášť, přímo do ucha. Ženy z toho omdlevaly blahem – a muži?! Muži mu důvěřovali jako dobrému kamarádovi. (I když ti, co byli hodně macho, měli se nejspíš před ním i trochu na pozoru. Asi jako před bývalým milencem své ženy.) Osobně ale soudím, že odkaz Leonarda Cohena má ještě jiný úhel kámen. Pro mě ho reprezentují zejména dva songy, kde se – ostatně jako v mnoha jeho dalších písních – Cohenovi milostné téma protíná s filosofií. Jedna z těchto písní se jmenuje Demokracie a ta druhá Anthem. V první se zpívá o tom, jak „přichází demokracie do USA“, ale není to rozhodně píseň pro nekritické amerikanožrouty. Třeba sdělení „...Jsem sentimentální, jestli víš, co tím myslím / miluju tu zem, ale nesnáším tuhle scénu“ určitě mnohého Amika z Texasu vytočilo. V této písni se ale neskutečně krásně mluví o tom, o čem by skutečná demokracie, coby hodně nedokonalá, ale přitom jediný možný humánní systém, mohla být. Jako by v tom textu Cohen navazoval na amerického arcibiskupa Walta Whitmana. Nechci a nemohu tady citovat celý dlouhý text, ale dovolím si alespoň kousek o tom, jak a odkud ta

Dokončení na str. 4

Květoslava Salmonová

Jiskry touhy

Oslov mě a vybuchnu jako ohňostrojn
Proměním se v tisíce jisker
a hnána touhou poletím až k nebi

Nebe je tvá náruč hvězdy tvoje oči
Toužím se v nich rozplynout
Ztratit se a nebýt nic
Vlastně chci být kouskem tebe
tvojí myšlenkou krví srdcem
dechtem prsty...
Ach jak vysoko je nebe

Hledání tváře, Ermat, Praha 2014

MANA hraje pro vás

Pokračování ze str. 1

Mléčné sklo

„Pravda je jako písek, každý si ji nahrne, kam potřebuje.“
Autorská detektivka, napsaná přímo pro naše divadlo známým scénáristou Markem Epsteinem, s Martinem Dejdemem v hlavní roli, vás nenechá vydechnout. Kdo je tajemná Laura? Trpící matka, týraná žena, obětí tyranu? Svět velkého byznysu a velkých peněz, firemní i rodinné intriky, ale i árii z Rusalky - to vše najdete v našem detektivním příběhu! Úterý 27. září od 19.30 hodin.

Zajímá vás aktuální dění v divadle? Sledujte nás na Facebooku nebo na Instagramu. A nesmíme samozřejmě zapomenout ani na náš podcast Pod věží! Ten najdete na anchor.fm nebo na Spotify. Navštívit můžete i náš web www.vrsovickedivadlo.cz. Adresa divadla: Praha 10, Moskevská 967/34, Praha 10, 101 00. Vstupenky je možné zakoupit na internetových stránkách www.webticket.cz/program/mana, v pokladně či v kanceláři Husova sboru, případně rezervovat telefonicky na 778 001 097 nebo mailem na info@vrsovickedivadlo.cz.

Do divadla srdečně zve David Frýdl, farář a principál ve Vršovcích.

Recenze

V průběhu roku 2021 v nakladatelství Karolinum vyšla nová ekumenická kniha zabývající se teologickou antropologií neboli knihou, která se z různých křesťanských tradic a pozic (akademických i církevních) komplexně podívá na člověka a kontexty, ze kterých se lidství rodí. Na své si při čtení přijdou lidé orientovaní na praktické uvažování o každodenním životě člověka i lidé, kteří dávají spíše přednost teoretičtějšímu uvažování. Jak uvedl Pavel Hošek, člen autorského týmu: „Ke slovu totiž postupně přicházejí jednotlivé klíčové rozměry lidského života, jako je bytí ve vztazích, které předcházejí, zakládají a utvářejí lidskou existenci, bytí v řeči, která je neodmyslitelným prostředím, do kterého se člověk rodí, bytí v příbězích, které každému jednotlivci prostředkují kulturní významy a hodnoty a které od dětství rámuji vědomí každého člověka a spoluutvářejí jeho sebepojetí, vztah k rituálům, které zásadním způsobem konstituují lidskou identitu, a vztah k symbolům, tradovaným v rámci každého kulturního společenství jakožto rozhodující podněty k hledání a nalézání smyslu lidské existence.“ Kniha nám svými antropologickými důrazy může připomínat důrazy, na které navazovali i naši teologové ČCS(H), např. Farský, Urban, Hník či Kovář při pohledu na člověka a jeho schopnosti učit se a rozpoznávat duchovní dimenze bytí (v jejich společenském a vědeckém kontextu). Dnes tento orchestrální ekumenický počín pro současnost uvedla v život naše duchovní a profesorka ekumenické teologie Ivana Noble se svým týmem. Doporučuji jako cenný zdroj inspirace pro nové pohledy a souvislosti života do rozhovorů, které vedeme s Bohem, blízkými i sami v sobě.

Veronika Matějková

Ivana Noble, Zdenko Šírka (ed.).
Kdo je člověk? Teologická antropologie ekumenicky.
Praha: Karolinum 2021, 344 stran,
ISBN 978-80-246-4779-1.

Zprávy

SETKÁNÍ MLADÝCH A JEJICH PŘÁTEL CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

24.9. 2022 BRNO
VE 20 HODIN

TOW MEOT

Karászkovo náměstí 2711, 615 00 Brno - Židenice

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Nepoctivý správce

T	P	Ř	A	T	O	R	B	E	Ž
Ý	I	I	M	L	Č	E	N	Í	J
V	Í	Ř	M	E	Á	C	T	N	D
A	O	O	A	V	C	V	Ě	V	Č
R	B	L	J	D	N	Á	CH	R	Ú
Í	I	N	E	Ý	O	R	R	P	CH
Z	L	T	T	J	M	P	I	P	H
O	Í	Á	E	P	A	S	S	U	Ř
R	S	Í	K	Č	M	B	L	O	Y
P	T	V	I	D	Ú	D	K	Ů	H

DLUH
HOSPODAŘIT
CHVÁLA
MAJETEK
MAMON
MLČENÍ

OBILÍ
OLEJ
PRÁCE
PROZÍRAVÝ
PRVNÍ
PSÁT

SPRÁVCE
ÚČET
ÚDIV
ÚPIS
ŽEBROTA

(Řešení z čp 36: 21 cihel celych a 7 polovicnih.)

Jana Krajčířiková

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Matoušová, grafik Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@cchsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna. Distribuce: ADLEX, spol. s r.o. Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Předplatné: Mgr. Dagmar Pišová, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@cchsh.cz. Reklama: tel. 220 398 117

Nádherný...

Dokončení ze str. 3

demokracie vlastně přichází:

... Přichází to z pouličního žalu / ze svatých míst, kde se setkávají rasy / z vražedných hádek / k nimž dochází v každé kuchyni / aby se určilo / kdo bude obsluhovat a kdo jíst / ze studní nespokojenosti / kde ženy pokleknu k modlitbě / pro slávu Boží ve zdejší poušti / i v pouštích vzdálených / tudy demokracie přichází do USA.

Mám za to, že právě tuhle píseň by si měli povinně poslechnout politici světa – nicméně netrvám na tom. Mnozí z nich by ji totiž určitě nepochopili.

Název druhé ze zmíněných písní znamená v překladu Hymna. Tenhle text není tak omračující, její refrén je však úžasný. „...Rozhoupejte zvony, které dosud znějí, zapomeňte na své dokonalé obětiny / Ve všem je prasklina / a právě tou přichází světlo.“ Česky v doslovném překladu to možná tak nevyzní – ale ano, je to hymna – hymna všech Nádherných poražených (Nádherní poražení se jmenuje nejslavnější Cohenův román). Všichni, co jsou, jak říká jiný můj oblíbený básník Josef Kainar, „lehce puklí“, a proto otevření všemu krásnému a novému. Všichni, co jsou opravdoví.

A proto i já věřím na krásné praskliny, kterými k nám proudí nejen světlo, ale i naděje. (A pevně doufám, že taková prasklina existuje i v místech, kde nyní Leonard přebývá, aby se mohl potěšit tím, jak síla jeho poezie stále trvá.)

Dušan Spáčil, vyšlo v kalendáři Blahoslav 2022

Z ekumeny

Izrael na cestě k civilním sňatkům?

Administrativní soud v izraelském Lodu vynesl na počátku července přelomové rozhodnutí, které de facto umožňuje civilní sňatky na území Izraele. Izraelský stát totiž podle něj musí uznat jako právoplatné sňatky uzavřené v americkém Utahu online prostřednictvím platformy Zoom.

Jak známo, Izrael je pravděpodobně jedinou zemí demokratického světa, která na svém území neumožňuje civilní sňatek. Sňatky jsou jednou z oblastí, která v Izraeli byla od počátku svěřena do rukou náboženských institucí: vrchního rabinátu a státem uznaných muslimských, křesťanských a od roku 1962 i drúzských duchovních. Tato situace je velmi nepříjemná obzvláště pro Židy, kteří se nechťejí podvolit požadavkům vrchního rabinátu Izraele. Ještě problematičtější je však pro ty, kdo podle definic rabinátu nespádají do žádné z náboženských kategorií nebo mají partnera či partnerku z jiné náboženské komunity. Jednou z možností byla vždy formální konverze k náboženství partnera či partnerky. Po rozhodnutí izraelského nejvyššího soudu z roku 1962 začal Stát Izrael uznávat i platnost civilních sňatků uskutečněných v zahraničí. Mezi oblíbené svatební destinace tak patří nedaleký Kypr, ale třeba i vzdálenější Praha. Této možnosti využívá poměrně velké množství Izraelců. Podle izraelského Centrálního statistického úřadu bylo do registru občanů v roce 2020 zapsáno 6 746 svateb, které v předchozích letech proběhly v zahraničí. V roce 2019, před pandemickými omezeními, se jednalo o 9 550 registrovaných zahraničních svateb. Obzvláště diskutovanou kategorií je v této souvislosti téměř 400 tisíc židovských Izraelců, kteří mají alespoň jednoho židovského prarodiče, ale nejsou Židé z hlediska ortodoxní halachy, a tudíž nemohou mít ve své zemi svatbu. Vedle nich je toto rozhodnutí relevantní i pro téměř 300 tisíc Izraelců z LGBT komunity nebo více než 13 tisíc konvertitů k neortodoxním proudům judaismu.

Americký stát Utah zavedl možnost online svatby v lednu 2020 ve snaze ulehčit svým občanům. S propuknutím pandemie však online svatby získaly zcela nový rozměr, a to nejen pro americké občany. V únoru 2020 stát Utah oznámil, že svatby budou platné i v případě, že se pár nenachází na jeho území. Této možnosti využilo již v roce 2020 několik izraelských párů (včetně osob stejného pohlaví), ale registraci jejich sňatku zastavil tehdejší ministr vnitra Arje Deri, leader ultra-ortodoxní strany Šas. Tento krok měl za následek několik nezávislých žalob k administrativním soudům. Ještě není jisté, jak se stát k rozhodnutí soudu v Lodu postaví, obzvláště po nadcházejících listopadových volbách. Je však velmi pravděpodobné, že pokud se pokusí toto rozhodnutí napadnout, v tomto směru liberální izraelský nejvyšší soud by jeho platnost potvrdil. I když se nejedná o zavedení možnosti civilních sňatků ze strany samotného státu, představuje toto bezprecedentní rozhodnutí možnost praktického a finančně dostupného řešení, které de facto znamená umožnění civilního sňatku izraelským občanům na půdě Izraele.

Aleš Weiss, dle info.dingir.cz

